THE UNIVERSITY OF NORTHAMPTON

This work has been submitted to **NECTAR**, the **Northampton Electronic Collection of Theses and Research**.

Conference or Workshop Item

Title: ESIPP – едукација на родители на деца со аутизам

Creators: Troshanska, J., Preece, D., Symeou, L., Mavrou, K., Theodorou, E., Stošić, J., Frey Škrinjar , J., Fortuna, R., Charalambous Darden, N., Baranger, A., Blazevic, S., Hardcastle, J. and Trajkowski, V.

Example citation: Troshanska, J., Preece, D., Symeou, L., Mavrou, K., Theodorou, E., Stošić, J., Frey Škrinjar , J., Fortuna, R., Charalambous Darden, N., Baranger, A., Blazevic, S., Hardcastle, J. and Trajkowski, V. (2016) ESIPP – едукација на родители на деца со аутизам. Paper presented to: *First International Congress of Persons with Special Needs "Why not be Different?", Skopje, Former Yugoslav Republic of Macedonia, 14-16 October 2016*.

Version: Presented version

http://nectar.northampton.ac.uk/8942/

NECTAR

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

ESIPP
EQUITY AND SOCIAL INCLUSION THROUGH POSITIVE PARENTING

ESIPP – едукација на родители на деца со аутизам

Jasmina Troshanska, David Preece, Loizos Symeou, Katerina Mavrou, Eleni Teodorou, Jasmina Stošić, Jasmina Fray Škrinjar, Ron Fortuna, Nefi Charambalos Darden, Aurelie Baranger, Sanja Blažević, Julia Hardcastle & Vladimir Trajkovski

ПРВ МЕЃУНАРОДЕН КОНГРЕС НА ЛИЦА СО ПОСЕБНИ ПОТРЕБИ „А ЗОШТО ДА НЕ СМЕ РАЗЛИЧНИ?“ 14 - 16. 10. 2016, Скопје

THE UNIVERSITY OF NORTHAMPTON
Autism Europe aisbl
MSSA Macedonian Scientific Society for Autism
European University Cyprus
LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES
CENTAR ZA AUTIZAM
TARGET AUTISM
University of Zagreb Faculty of Education and Rehabilitation Sciences
Autism Concern
A voice and choice in Northamptonshire and beyond
Autism Assessment Support Practice Cyprus

2015-1-UK01-KA204-013397

ESIPP
“Equity and Social Inclusion through Positive Parenting”

- Од каде идеата за ESIPP
- Стратешко партнерство
- Каков ќе биде придонесот од ESIPP проектот?
- Што е сторено до сега?
- Идни чекори…

Аутизам

- Аутизмот е развојно нарушување кое ја следи личноста во текот на целиот живот.
- Преваленција: 1:66 (CDC)
- Се каректеризира со разлики и тешкотии кои влијаат на:
  - Социјалната интеракција
  - Социјалната комуникација
  - Способноста за размислување и флексибилно реагирање
  - Перцепцијата и управувањето со сензорните дразби.

Влијанието на аутизмот врз семејството

- Денес постојат голем број на докази дека аутизмот значајно влијае врз семејството и семејното функционирање.
- Предизвикува поголема анксиозност/стрес од било која друга попреченост.
- Семејството е изложено пред голем број на предизвици:
  - Исхрана, навики за одење во тоалет, само-грижа
  - Несоодветно социјално однесување
  - Проблеми во спиењето
  - Семејството е под влијание на фиксирани рутини
  - Проблеми во однесувањето

Тренинг на родители (1)

- Важна алатка за поддршка на семејствата и на лицата со аутизам

- Зошто?
  - Традиционалните начини на одгледување на деца не функционираат кај децата со аутизам.
  - Развој на вештини и поголема само-ефикасност
  - Постојат голем број на пристапи и не проверени „лекови“ заради што потребно е родителите да се едуцираат и да идентификуваат кои се <u>добри практики за аутизмот.</u>

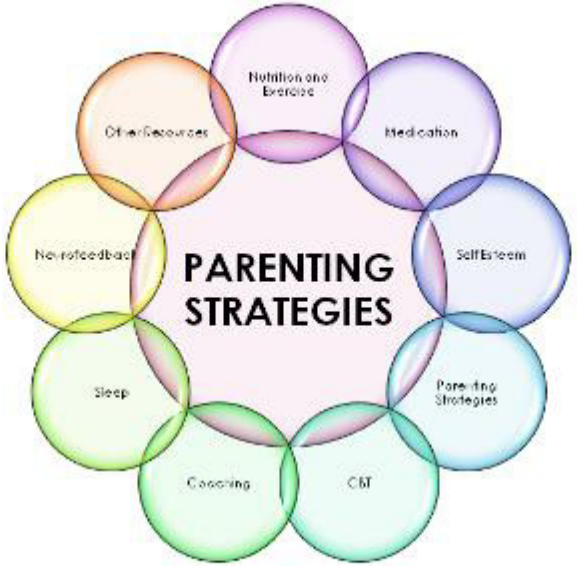

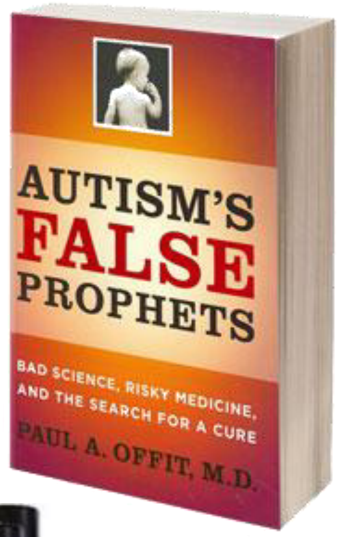

Тренинг на родители (2)

- Постојат низа на модели за едукација на родители
- Некои од нив се засновани на специфични пристапи (TEACCH, ABA, Floortime)
- Некои од нив се еклективни (NAS EarlyBird)
- Истражувањата покажуваат :
  - Обуките за родители треба да се вреднувани и евалуирани од страна на родители.
  - Обуките го намалуваат стресот кај родителите.
  - Придобивките се чувствуваат со текот на времето
- Но…
  - Постојат проблеми со можноста за присуство на обуки и грижата за децата во исто време; времето на чекање, пристапноста на обуките, оддалеченоста, наметливоста.
  - Моделите кои се засновани на US/UK/Западна Европа – тие се недостапни (понекогаш и несоодветни) за другите култури и традиции, како што е југоисточна Европа.

Што е ESIPP?

- Проект кој ќе трае 3 години од 1 Септември 2015 до 31 Август 2018.
- Финансиран е од Европската Комисија Еразмус + Програмата- Клучна акција 2 Стратешко партнерство : €432,210
- Фокус- едукација на родителите и тренинг за родителите на децата кои спаѓаат во групата на аутистичен спектар во три држави од Југо-источна Европа каде дијагностиката и обезбедувањето на услуги за децата и лицата со аутизам се на ниско ниво и во развој.

ESIPP – Цели на пертнерството

- Развој на научно заснован модел на испорака на едукација за родители на деца со аутизам.
- Развој на наставна програма и еколошки материјали за едукација на родителите.
- Употреба на развиените материјали за едукација на семејствата во Македонија, Кипар и Хрватска.
- Евалуација на ефикасноста на материјалите и влијанието на обуката со собирање на податоци и нивна квалитативна и квантитативна анализа.
- Споделување на наставната програма, алатките и материјалите за едукација со засегнатите страни и давање на препораки на политичарите при донесувањето на одлуки во земјите од Европската унија и пристапните членки.

Досегашни активности–Натпревар за лого на проектот

- Натпревар за децата со аутизам во 3-те Југоисточни држави
- Публицитет и подигнување на свесниста и желбата за поголема вклученост на лицата со аутизам.
- Лого на проектот и визуелен идентитет од победничкиот цртеж.
- На натпреварот победи ученичка од Македонија.

Досегашни активности– Анкетирање на родителите

-Родителите одлучуваа за кои теми ќе се едуцираат, според нивните потреби.

- 253 анкети беа дистрибуирани а 148 беа вратени – стапка на одговор 58%.
- 30% од прашалниците беа од Хрватска, 45% од Кипар и 25% беа од Македонија.

Досегашни активности– Анкетирање на родителите

- Анкетата покажа дека постои голем интерес за посетување на обуки од страна на родителите (89% од испитаниците)
- Пет теми беа идентификувани како основа на програмата за едукација бидејќи беа приоритетни за повеќе од 60% испитаниците во сите три држави.

  - Стратегии за подобрување на комуникацијата на моето дете
  - Стратегии за потпомагање на интеракцијата на моето дете со другите деца
  - Сензорна интеграција и развој
  - Општи информации за стратегии за менаџирање на однесувањето
  - Идентификување и/или развој на можности за социјализација

- За останатите теми интерес покажаа родителите од една или две државi-во кои дополнително се спроведува или ќе се спроведе тренинг според интересот.

Досегашни активности
Развој на програма за тренинг

- *“Позитивни пристапи кон аутизмот”*
- На содржината на програмата се работеше до крајот на 2015.
- Усвојување на програмата во Јануари 2016 на втората транснационална средба, одржана на Европскиот Универзитет во Никозија.

Досегашни активности– Развој на евалуациска методологија

- Евалуацијата се врши со комбинирање на методи:
- Квантитативни методи

  - Прашалници пополнети од родителите пред тренингот, после тренингот по одреден временски период од завршување на тренингот (3 месеци)

  - Докажување на промената на квалитетот на живот преку спроведена анкета.
- Квалитативни методи
  - Интервју на учесниците во обуките
  - Фокус група од тренерите на обуките
  - Рефлективни дневници на тренерите
- Анализа на документи
  - Евалуациони формулари кои се пополнуваат од страна на родителите на крајот на секоја сесија
  - Материјалите за тренинг.

Досегашни активности
Одржување на тренинг за родители

- Првите тренинг сесии се одржани во Скопје и Лимасол во Март 2016 и во Загреб во Април 2016.
- На секоја од обуките присутни се максимум 20 родители на деца со аутизам, тренери, домашни тренери кои дополнително се обучуваат, а обезбеден е и превод од англиски јазик.

Досегашни активности
Содржини на тренингот

- До сега, според желбата и потребата на родителите, во рамките на тренинг сесиите беа опфатени следните теми:

- Што е тоа аутизам?
- Предизвикувачко однесување
- Сексуалност и адолесценција
- Исхрана и спиење
- Комуникација
- Сетила и сетилни нарушувања
- Социјален развој и интеракција

Досегашни активности –Презентирање во јавноста

- Наши целни групи се:
  - Заедниците за аутизам
  - Медиумите
  - Академските работници
  - Креаторите на политиките
  - Јавноста

Досегашни активности –Презентирање во јавноста

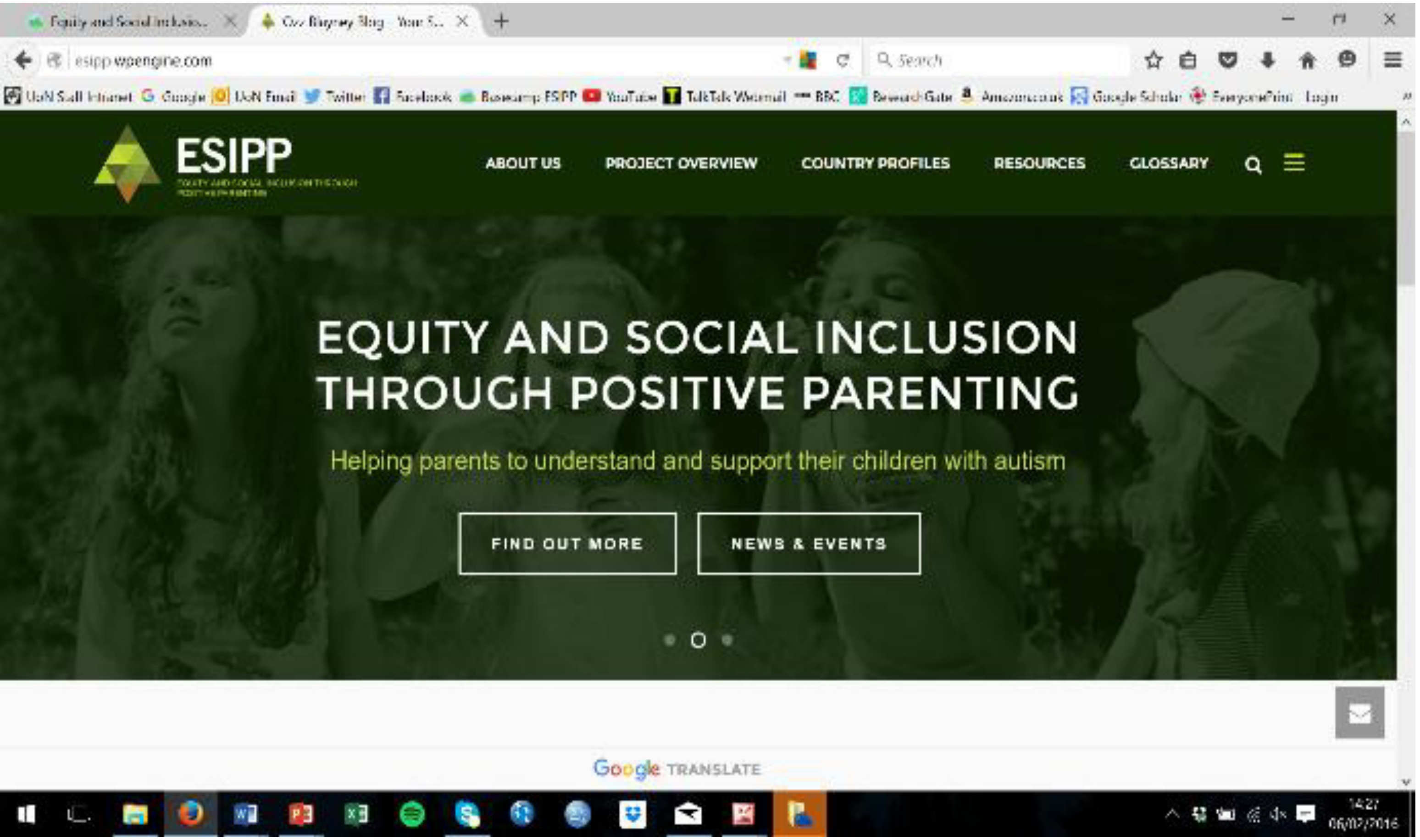

Website www.esipp.eu

На web страната можете да се запишете за e-newsletter кое се испраќа квартално.

Досегашни активности –Презентирање во јавноста

<u>Презентации на конференции:</u>

-До сега, проектот е презентиран на конференции во Даблин, Единбург и денес во Скопје.

-До крајот на годината ќе се презентира на конференции во Бразил и Кипар.

Досегашни активности –Презентирање во јавноста

Трудови во списанија:

-European Journal of Special Needs Education

Preece *et al*, EJESNE (2016)
http://esipp.eu/resource/accessing-parental-perspectives-inform-development-parent-training-autism-south-eastern-europe/

Идни активности

- Обуки за родители:

-Во текот на 2017 и 2018 година во трите држави ќе се одржат по 5 обуки за родители на деца со аутизам на различни локации кои ќе бидат определени според бројот и интересот на родителите.

- Конференции:

-Март 2017-Загреб;

-Јуни 2017-Нортхемтон;

-Ноември 2017-Скопје.

- **Пријавување на родители на деца со аутизам за идни обуки на e-mail:**

jasminaiva@gmail.com

М-р Јасмина Трошанска

E-mail: vicepresident@mssa.org.mk

Web page: www.mssa.org.mk

ESIPP

EQUITY AND SOCIAL INCLUSION THROUGH POSITIVE PARENTING

Web page: www.esipp.eu

2015-1-UK01-KA204-013397

Disclaimer

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.